GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea: Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" ese Marti'a, Joui'a si Sambat'a.

Pretiulu abonamentului: pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu séu 28 franci.

Anulu XLIV.

Se prenumera: la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunciurile: un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr. v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retramitu.

Nr. 7. Sambata, 17|29 Ianuariu 1881.

Solidaritate.*)

1860—1865.

Brasiovu, 10. Ianuariu.

V. Primulu pasu ce l'au facutu Romanii ardeleni pe parchetulu lunecosu alu constitutiunalismului Schmerlingianu a fost conferinti'a natiunala din 1/13 Ianuariu 1861 tienuta in Sibiiu.

Inainte cu càteva dîle se implinira douedieci de ani dela acést'a memorabila conferintia. In acestu lungu intervalu multe esperientie triste amu trebuitu se facemu. Cu ce sperantie frumóse intraramu la 1861 in aren'a lupteloru constitutiunale! Tóte pareau cà ne suridu. Eramu cá si imbetati de stralucirea esterióra a lumei, inca pentru noi necunoscuta, in care amu pàsitu. Prim'a óra dupa seculi ne vedeamu tractati intr'unu modu mai demnu de omenire, prim'a-óra poporulu nostru potea se descopere fara sfiala prin graiulu fruntasiloru sei dorerile si dorintiele sale corónei, domnitoriului seu iubitu. Cine ar' fi potutu se resiste cu totulu farmecului, celu oferea nou'a situatiune care parea atàtu de favorabila causei nóstre natiunale?

Curentulu sperantieloru reinviate era nutritu inca si prin atitudinea sireata a conlocuitoriloru maghiari. Ei incepura ici si colo à fraternisá cu Romanii si a lingusi pe conducĕtorii loru. Pretiulu celu cereau dela ei pentru aceste atentiuni era mare; Maghiarii voieau cá Romanii se dovedésca fratiescile loru semtieminte prin supunerea la dictatulu legiloru unguresci dela 1848, renuntiandu la dorinti'a de a avé drepturi politice natiunale.

Guvernulu centralu de alta parte avea lipsa de valetulu romanu, cá se bata cu elu la casu de trebuintia pe celu maghiaru si in consecintia se portá cu mare atentiune si crutiare faça de Romani, neperdiendu nici unu momentu din vedere scopulu ce conducea atitudinea s'a.

Schmerling facea curte Romaniloru ardeleni pentru cá se-i indemne se intre in Reichsrath, Ungurii le faceau curte pentru cá se-i indemne se mérga la Pest'a si acést'a se intemplá intr'unu timpu pe candu Romanii inca n'aveau asiguratu nici celu mai micu dreptu natiunalu.

Ajunsi astfeliu intre doi poli mai multu séu mai puçinu contrari, Romanii ardeleni spre a tienĕ ecuilibrulu, trebuiea sĕ se radime in propriele fortie, in poterea de resistintia natiunala a poporului, care si-a versatu sangele de atàtea ori pentru drepturile sale stravechi. Facut'au ei astfeliu?

Nu. Din nenorocire, dupa cum amu mai aratatu, fruntasii poporului romanu ardelénu, càutau mai multu unu radiemu in cercurile de susu guvernamentale, decàtu josu, in poporu.

Conferintiei natiunale dela 1/13 Ianuariu i-au premersu doue petitiuni la tronu si càteva programe stabilite in conferentiele partiale preliminare din tiéra.

Atàtu petitiunile càtu si programele nu erau efluxulu vointiei generale a poporului, ci avenu mai multu unu caracteru privatu. Petitiunile, desi au fost asternute tronului in numele natiunei, poteau se aiba celu multu importanti'a unei negotiorum gestio sub reserv'a aprobarei ulterióre a representantiei natiunale.

Intrunirea unei asemenea adunari cari se represente vointi'a generala a Romaniloru ardeleni s'a cerutu chiaru in petitiunea principala dela 10 Decembre 1860 si s'a si dobènditu dela guvernulu din Vien'a. Acést'a intrunire era se fia tocmai conferenti'a din Sibiu dela 1/13 Ianuariu 1861.

Programele cele mai insemnate, menite de a formá o basa la discussiunile conferintiei au fostu: program'a Brasioveniloru, a Sibiieniloru 'si program'a celoru din Orastia-Alb'a-Iulia.

Unu „resunetu" din muntii apuseni publicatu in „Fóia pentru minte etc," Nr. 1 din 1861 arata cà si Muntenii (Motii) s'au consultatu intre densii si din consultarile loru a resultatu convictiunea cà „ori-ce programa de vrea a fi in adeveru natiunala nu 'si póte luá altu punctu de plecare, decàtu numai si singuru: unitatea libertatea si independinti'a natiunala . . . càci Romanii de astadi nu potu se desmintiésca pe Romanii dela 1848 "

Muntenii mai cereau inca intrunirea unui congresu in care se fia representati toti Romanii din Monarchia „pentru de a avé dechiararea formala si legala a Romaniloru in respectulu principiului de reconstituirea loru cá corpu natiunalu si membru integrantu alu imperiului."

Muntenii se aflau dér' pe bas'a programei natiunale dela 1848; program'a Brasioveniloru diferea de a loru in puncte esentiale, ea era oportunista si separatista; program'a sibiiana dupa cum spune acelu „Resunetu" „parea a fi facuta de ómeni oficiali si nu de ómeni liberi" ear' cea „orastia-albacarolinéna se potea numi semi-oficiala facuta de semiliberi."

Muntenii venisera prea tardiu cu parerile loru, càci conferenti'a, care avea se inlocuiesca marele congresu natiunalu, era deja conchiamata de càtra cei doi Metropoliti ardeleni intr'o forma, care 'i convenea mai bine guvernului pentru cá se paraliseze ori-ce opositiune seriósa din partea Romaniloru.

Conducĕtorii, cari se abatura dela cararea ce le-o indicá program'a cea mare dela 3/15 Maiu 1848, àstigara o incredere atàtu de mare in intentiunile guvernului, incàtu nu numai cà nu au luatu positiune faça de acea conferentia compusa pe jumetate din membri numiti, ci au provocatu inca pe Romani, cá „se nu caute multu la formele cu cari densii se vedu conchiamati pentru astadata."

Poterea de atractiune a polului nemtiescu invinse; ecuilibrulu natiunalu era deja alteratu; caus'a solidaritatii natiunale devenise fórte strimtorata. Conferenti'a dela Sibiiu ce-i dreptu a proclamatu solidaritatea natiunala, dér' acést'a remase numai pe charthia; in realitate, dupa cum vomu vedé, se tractá mai multu de-o solidaritate cu guvernulu.

*) A se vedé Nrii 84, 100, 101, 102, 103 si 104 ai „Gaz. Trans." din anulu 1880 si Nr. 4 si 5 din 1881. Red.

Cronic'a evenimenteloru politice.

De optu dîle se continua in camer'a ungara discussiunea asupra proiectului de lege, privitoriu la impositele pe consumu. Celu mai insemnatu discursu dintre tóte càte s'au tînutu pĕna acuma a fost fara indoiéla acel'a alu baronului Sennyey dela 24 Ianuariu.

Cá acum'a niciodata nu i s'a datu d-lui Sennyey ocasiune atàtu de buna, de a combate de-o parte cu succesu politic'a financiara a guvernului si de a-si face de alta parte popularitate — de care are mare lipsa. Br. Sennyey a sciutu se intrebuintieze cu multu succesu acést'a ocasiune. Elu s'a facutu advocatulu poporului, care geme sub povar'a sarcineloru publice strigandu: Opriti-ve! Nu mai urcati dàrile, lasati pe bietulu poporu se mai resufle, càci sistem'a vóstra de a plati chiaru si dobèndile noueloru datorii totu prin incarcarea de noue sarcine in spatele poporului va duce tiér'a la ruinulu totalu. Poporulu e obositu, uitati-ve giuru impregiuru si ve ve-ti convinge, cà elu a ajunsu de traiesce din capitalulu seu si acést'a ilu va duce in prapasthia!

Br. Sennyey cunósce numai unu singuru leacu si acest'a este: reductiunea cheltuieleloru statului. Elu crede, cà se póte economisá inca multu din aceste cheltuieli. Zidirile mari proiectate: parlamentu si palate noue pentru ministri, sunt inutile; nu este neaperatu de lipsa a se infiintiá nici a trei'a universitate. Càte cheltuieli nu se facu cu diatele ce se dau amploiatiloru pe langa salariu; ear' la catastru s. e. se facu mai multe numiri, cá in armata. Si pe terenulu comunicatiunei se póte delatura risip'a. Institutiunea honvediloru póte se 'si implinésca chiamarea cu onóre si pe langa o economia mai mare. Cheltuielile pentru cultura se nu se stérga, dér' br. Sennyey e de parere; cà cultur'a nu se póte cumperá cu bani. Si la investitiuni sĕ se procéda cu buna calculare.

In vieati'a de statu cá si in vieati'a sociala — dise Sennyey — ne potemu sustiené numai printr'unu singuru leacu; lucrulu intensivu, economi'a; si se ne ferimu cá se nu voimu se aparemu mai multu, decàtu suntemu si posedemu.

Mai importanta inca decàtu aceste argumente, cari nu sunt noue, este impregiurarea, cà br. Sennyey cu acést'a ocasiune fara nici o gena s'a presentatu camerei ungare cá viitoriulu ministru. Prin urmare elu crede, cà i-a sositu timpulu séu cà va se-i sosésca in curendu. Elu terminà adeca vorbirea s'a cu asigurarea, cà cea mai inalta ambitiune a s'a este de a nu dîce niciodata nimicu, ce nu ar' poté realisá cá ministru.

Interessantu este, cà foile vienese si cu deosebire „Neue freie Presse" gasescu o cosonantia intre atitudinea baronului maghiaru si procederea ministeriului Taaffe. Br. Sennyey, dice numit'a fóia, a traitu multu timpu retrasu in vieati'a privata. Abia càteva luni dupa venirea comitelui Taaffe la ministeriu Sennyey spre mirarea generala a candidatu pentru unu mandatu de deputatu. Acuma tocmai, pe candu cabinetulu Taaffe se declara de unu cabinetu alu dreptei, se redica in Pest'a br. Sennyey spre a declará, cà este gat'a a lua frênele guvernului in mana. „N. fr. Presse" constata, cà Sennyey, care a fostu Tavernicu, pre candu domnieà Belcredi, Larisch, Szecsen, George de Mailat in Vien'a si comitele H. Clam-Martinitz cu Leo Thun comandau maioritatea dietei boeme, stà de multu in legatura cu conservativii austriaci; diarulu vienesu inse nu crede, cà unui cabinetu Sennyey i-ar' succede a delaturá tóte greutatile si a realisá totu, ce si-a pusu de scopu deputatulu Sennyey.

Scirile relative la conflictulu turcogrecescu sunt astadi ceva mai linistitóre. Din Constantinopolu se scrie cà mantienerea pacei este dorinti'a cea mai ferbinte a Sultanului. Abdulu Hamid s'ar' fi declaratu, cà elu este gata a aduce orice sacrificiu compatibilu cu onórea si demnitatea imperiului Se dîce, cà Turci'a n'ar fi tocmai ne aplecata de a ceda greciloru in cele din urma Lariss'a dimpreuna cu o granitia strategica. La Janin'a si la Mezzovo inse nu va renuncia cu nici unu pretiu.

In Aten'a inca au inceputu a judeca situatiunea cu mai multu sange rece. Dupacum se anuncia din Londra Grecii s'ar' areta astadi mai puçinu bataiosi, de càtu 'nainte cu càteva dîle. Astufeliu se astépta cele mai satisfacĕtóre resultate dela pertractarile diplomatice, ce voru avé locu pe la finele acestei luni in Constantinopolu.

Finitulu processului, intentatu de guvernulu anglesu d-lui Parnell si amiciloru sei, este cea mai buna ilustratiune a situatiunei, in care se afla astadi Irland'a. Se scie, cà in procesele de innalta tradare pentru stabilirea culpabilitatii acusatiloru juriulu trebue sĕ se pronuntie cu unanimitate. In procesulu Parnell juriulu dupa repetite consultatiuni n'a pututu stabili unanimitatea, in fine presiedintele seu declarà, cà este impossibilu a-se ajunge la unanimitatea ceruta de lege. In urm'a acestei declaratiuni tribunalulu a dissolvatu juriulu. D-lu Parnell, care se aflá de faça, la parasirea salei a fostu salutatu cu entusiastice ovatiuni din partea poporului, care implea tóte stradele din apropiarea tribunalului.

Forster, ministrulu de interne, a propusu camerei comuneloru unu proiectu de lege, care are de scopu ocrotirea persónei si a proprietatiei in Irland'a. Cu acést'a ocasiune ministrulu anglesu n'a lipsitu se descrie cu culorile cele mai sinistre situatiunea Irlandei si se declare de criminale actele si aspiratiunile d-lui Parnell si ale partisaniloru sei, care de altcum pêna acuma n'au tinsu la altuceva, decâtu la emanciparea mai multoru milióne de irlandesi de sub jugulu neomenosu a 'lu càtorva mii de proprietari anglesi. Se intielege de sine, cà Home-Rulerii 'si dau tóte silintiele, cá se impedece, séu celu puçinu se amane câtu se va puté mai multu primirea propusa. Cu acésta ocasiune asupr'a unui'a din ei s'a pronunciatu suspensiunea in decursulu siedintiei. Tóte propunerile facute pentru amanarea desbateriloru au fostu respinse cu mari majoritati La ordinea dilei era se vina mai antaiu nou'a lege agraria. E-lu Gladstone inse sub impressiunea sfêrsitului ce l'a luatu procesulu Parnell, a cerutu prioritatea pentru legea d-lui Forster si Camer'a a admisu prioritatea ceruta, votandu contra ei numai Irlandezii.

In camer'a francesa ajunse in fine la ordinea dilei nou'a lege de pressa. Press'a este acea institutiune, care a avutu mai multu de a suferi din partea guverneloru tuturoru timpuriloru. Se fi esistatu dela inceputu in Franç'a libertatea absoluta a pressei, poporulu castigá de siguru mai de multu o senatósa educatiune politica si astfeliu póte cà ar' fi fostu crutiatu de multele cataclisme politice, prin care a trecutu in cei din urma o suta de ani. Prospectele obtienerei unei libertati absolute pentru pressa sunt si astadi fórte mici. In totu casulu inse nou'a lege o va scàpá de multe catusi, cari pên'aci o genau fórte tare...

In diu'a de 13 (25) Iauuariu, D. E. Schuyler a inmanatu D-lui B. Boerescu, ministru alu afaceriloru straine, scrisorile, prin care este acreditatu de guvernulu Stateloru-Unite in calitate de insarcinatu de afaceri pe langa guvernulu Romanu.

Aradu, 24 Ianuariu 1881.

Onorate d-le Redactoru! 'Ti-este cunoscutu si d-tale, cà erau timpuri, candu tienutulu nostru inca apartienea la tiér'a cea bine cuventata a Ardealului numita si Transilvani'a. Atunci dér' si dupa aceea de multe ori tiér'a d-vóstre apará interesse comune cu tienutulu nostru, esistá adeca intre noi legatura strinsa, se mai interessá unulu de altulu. De unu timpu incóce inse, ce pecate se fia, cà nu ne mai intalnimu aparandu interesse comune cu acea demnitate, care caracterisá odata pre romanu. D-vóstre discutati in veteranulu organu cestiuni, cari se referescu mai alesu la Transilvani'a, si totu asemenea se face si prin organele de pe la noi; nu ne intalnimu inse nici in organele Ardealului cu cestiuni referitorie la noi cesti din „Alföld“, nici intru ale nóstre cu de cele ce ve interesséza pre d-vóstre, déca nu vomu uá in consideratiune câte o polemia condamnabila ce o pórta intre sine persónele singuratece.

In timpurile grele, ce ne intimpina, ar' trebui se nu trecá nici unu momentu pe la noi, despre care d-vóstre se nu aveti scire, si vice-versa, cà-ci atunci contrarii nu ar' cutezá se fia atâtu de aroganti façia de noi, façia de venitoriulu nostru.*) Atunci ne-amu tredi pre nesimtite, cà formamu falang'a in ori si ce directiune; pre terenulu politicu amu fi unu factoru, carele in viati'a statului n'ar' poté lipsi; in biserica amu poté servi de modelu ori carei corporatiuni crestinesci, cà-ci pre charthia avemu lege bis. mai liberala chiaru si de câtu constitutiunea cea invidiata a Romaniei; scólele nóstre aru progressa pe dî ce merge, de si suntu avisate numai la ajutoriulu nostru; de aici apoi pentru poporulu romanu in genere ar' trebui sè se ivésca dile senine, si natiune mai alésa de câtu a nóstra nu ar' esistá pe façia pamentului.

Convinsu fiindu intru tóte de adeverulu celoru dise si sciindu, cà „Gazet'a“ a manifestatu inca dela inceputulu esistentiei sale multu spiritu impartialu pre ori si care terenu, avendu apoi in vedere laudabil'a resolutiune de a edá pe septemana câte trei numeri in locu de doi, fora urcarea abonamentului, cu permissiunea d-vóstre voiu veni din candu in candu si Ve voiu incunoscintia despre câte unu evenementu mai insemnatu, ce se va petrece prin tienutulu nostru.*)

*) Atunci amu fi pusi si in positiunea placuta de a satisface pe deplinu dorintiei de mai susu a dlui Coresp. Red.

Pentru asta data salutandu-ve resolutiuneá amintita si dorindu se fia de bunu auguru, pêna se ajungemu a vedé din „Gazeta“ organu cuotidianu, me marginescu a Ve aduce la cunoscintia, cà in romanimea nóstra incepe sè se misce unu spiritu, care promite resultate mari.

Inca din primavér'a trecuta a resaritu ideea de a re'nfiintiá asociatiunea aradana pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu, premergundu P. S. S. domnulu episcopu diecesanu. Betranii cei ce póte se simtiescu vinovati la caderea de mai anu-tiertiu a acelei asociatiuni primira ideea respectiva éca asiá, dupa cumu se dice, cam cu sange rece si resultatulu primirei este, cà acea asociatiune sufere de nisce friguri. Junimea inse, modesta cá totudéun'a, lasa si aici veteraniloru onorulu de a pune in peciòre acelu institutu salutaru; dér' vediendu in fine, cà acestu stadiu póte se devina periculosu, acea junime incepe se caute medie, prin cari asociatiunea s'ar' potea insanetosiá. Inceputulu laudabilu l'a facutu d-lu professoru de teologia Vasiliu Mangra tienendu eri in 23 in sal'a cea mare a institutului pedagogico-teologicu prelegere publica despre „continuitatea ne intrerupta si rolulu civilisatoriu, ce a avutu elementulu romanu de ambe partile Danubiului“, lasandu fiacarui ospe intrare cu contribuiri voluntarie si destinandu venitulu spre scopulu asociatiunei. Publiculu nostru nedeprinsu cu atari prelegeri publice a aparutu in numeru modestu, dér' totusi destulu de insemnatu pentru cá se dè indemnu si altora la atari prelectiuni. Resultatulu materialu nu'lu-cunoscu, dér' celu moralu face onóre d-lui professoru, care a venitu cu prelegerea s'a chiaru la timpulu seu, pentru-cà sci, dle redactoru, cà mai deunadile unu anumitu Dr. Réthi Lajos de aici a publicatu o brosiura intitulata „Az Erdélyi Oláhok“, prin care s'a incercatu — pre langa denegarea latinitàtii limbei romane — se demustre, cà romanii ardeleni ar' fi venitu acolo numai veaculu alu XIII de preste Dunare si cà asertiunile lui Anonymus Belae notarius despre romani ar' fi false.

Latinitatea limbei romane i-a demustratu-o respectivului pruncotanu reverendiss. domnu protosincelu Goldisiu, profesorulu de limb'a romana dela liceulu de aici, chiaru in dilele trecute prin brosiur'a s'a eminenta: „A román nyelv latinsága“, carea credu cà Vi-s'a si tramisu.

Domnulu Mangra inse a demustratu partea cea mai delicata, adeca i-a taiatu d-lui Dr. Rethi tóta crenguti'a de sub peciòre, constatandu dela coloniele lui Traianu esistenti'a neintrerupta a romanului in stang'a Danubiului, si tóte aceste nu cu sofisme, dupa cumu a facutu „acestu alter ego a lui Hunfalvy“, ci cu date scóse din istori'a bisericésca si din istori'a popóreloru contrarie romanismului, precumu suntu Russii si Maghiarii. Speru, cà d. Mangra va areta si celulaltu publicu romanu oper'a s'a, care inca lu-va aplaudá.

Pre terenulu acest'a dér' s'ar' vedé cev'a miscare imbucuratória; dér' se apropia alegerile dietali si nimene nu se misca, de nicàiri nu se scóla nimene, cá se spuna alegatoriloru cevasi despre solidaritate. Unde sunteti anteluptatoriloru, cari mai anutiertiu faceati prin dieta, se scie lumea, cà in Ungari'a pre langa maghiari se afla si unu poporu romanu? Acumu vine timpulu, veniti si voi si aretati poporului, ce e de facutu, cà-ci precepeti bine situatiunea! Desbracati-ve inse de intereseele particularie si barem acumu in or'a cea din urma puneti umerulu si scóteti din imala carulu romanismului, deca voiti se Ve-dîcemu dupa mórte vorbe nemuritórie!

Corespundentele.

*) Primu cu bucuria ofertulu in interessulu causei nóstre comune. Red.

Scrisori din Romani'a.

Bucuresci 14/22 Ianuariu.

Corpurile legiuitóre s'au deschisu. Am scapatu dér' de sesonulu mortu. Viéti'a bucurescéna incepe a fi mai viua. Deputatii si Senatorii vinu necurmatu si se organiséza pentru lupt'a parlamentara.

A séra dóue nuantie liberale s'au aliatu si au tienutu in „Otelulu Steiner“ unu mare banchetu. Nuantiele aliate se numeau pen'acum partit'a „sinceriloru liberali“ in frunte cu d. Vernescu si „fractiunea“ „libera si independenta“, in frunte cu d. I. Ionescu.

Discursele pronunciate se cunoscu totu atàtu de puçinu cá si cele rostite cu ocasiunea inaugurarei clubului Conservatoriu. Nefiindu admisi raportori, lucrurile s'au petrecutu si au remasu in familia.

Afara de aceste, mai avemu in Camera si Senatu: partit'a „liberaliloru moderati“, capulu e d. Màrzescu. „Juna drépta“ in frunte cu d. Catargiu. „Centrulu“ in frunte cu d. Boerescu. In fine partit'a „nationale-liberale“ in frunte cu dd. Rosetti si Bratianu.

Organele de publicitate ale acestoru partite suntu:

„Binele Publicu“, in Bucuresci, si „Miscarea Nationale“ in Iasi, represinta pe „liberalii sinceri si independenti“.

„Stéu'a Romaniei“ la Iasi, represinta pe „liberalii moderati“.

„Timpulu“ e organulu „dreptei si alu junei drepte“.

„Press'a“ represinta „Centrulu“.

In façi'a tuturoru acestoru fractiuni liberale si conservatóre, singur'a partita compacta e partit'a „Liberale-Nationale“ representàta prin „Romanulu“, „Telegrafulu“, „Liberalulu“ la Iasi si altele.

Alegerile suplimentare pentru Senatu si Camera inca s'au terminatu si partit'a „liberale-nationale“ a càstigatu 12 locuri, éru opositiunea abia dóue.

In sesonulu mortu celu mai importantu evenementu politicu a fostu articululu d-lui T. L. Maiorescu, aparutu in „Deutsche Revue“.*) Credu, ca 'lu cunosceti si de aceea nu 'lu mai relevezu nici 'lu analisezu. Voiu pune in vederea cetitoriloru puru si simplu numai argumentele ce le-am auditu de la unii barbati politici si amici ai d-lui Maiorescu. Acei barbati diceau, cà articululu in cestiune, asia cum tratéza positi'a interna si esterna a Romaniei, nu era nici politicu, nici oportunu, nici la timpu.

In adeveru d. Maiorescu in momentulu, candu se declara pe façia si fara reserva pentru o aliantia a Romaniei cu Austro-Ungari'a, in acelasi timpu parea a acusá pe partid'a astadi la putere, cà ar' fi aliata cu Russi'a in contra Austriei.

Tóta lumea scia, cà acést'a acusare, pe câtu e de nedrépta, pe atàtu e si de neintemeiata. Guvernulu actualu nu e nici cu Russia, nici cu Austri'a. D. Bratianu a sciutu se'si pastreze in totudéauna libertatea de actiune neagajandu tiér'a cu nimenea a priori.

Cari cunoscu lucrurile mai de aprópe sciu fórte bine cà atâtu Russia câtu si Austri'a multu au amblatu si ambla, si cu duhulu blandetiei si cu terorisari si inspaimentari, cá se faca pe d. Bratianu se angajeze tiér'a de mai 'nainte intr'o parte séu intr'alta.

Nici dragostile, nici amenintiarile n'au folositu. — Tier'a e libera de ori-ce angajemente cu Rusii séu cu Austriacii. Nu reclama ajutorulu nici alu altora, ci numai pe alu fiiiloru ei pentru a'si pastrá libertatea si independenti'a, in care se gasesce.

Pe la noi se vorbiea, cà Brasiovenii voru se tramita o deputatiune la d. Bratianu spre a-i gratulá pentru fericit'a scapare de man'a ucigasiului. Acestu sgomotu, fiindu inregistratu intre scirile diarului francesu d'aci, „L'Indépendance Roumaine“, Nemtii dela „Bukarester Tagblatt“ numai de câtu au declaratu pe Brasioveni cá criminali.

La denunciarile Nemtiloru a respunsu apoi Telegrafulu dela 13 Ianuariu, cu multa dibacia politica si intr'unu modu fórte demnu. Acestu respunsu la durutu amaru pe vestitulu A. Worell. Dovada cà in numerulu foiei sale de la 13 Ianuariu replica, intr'unu tonu mai blandu si mai cuviinciosu de càtu la inceputu. Meritulu „Telegrafului“ e dér' de-a fi aparatu pe de-o parte onórea Romaniloru de peste Carpati, ér' pe de alta de-a fi adusu la resonu pe d. A. Worell, care din directoru moflusu de banca a devenitu gazetaru fara cititori.

*) Vomu reveni in Nr. venitoriu la acestu articulu. Red.

Adunarea generala a Reuniunei femeiloru romane din Brasiovu.

Joi in 15/27 Ianuariu si-a tienutu „Reuniunea femeiloru romane“ adunarea s'a generala ordinaria. In sensulu statuteloru ar' fi trebuitu sè se tiena inca in 7/19 Novembre 1880, in diu'a onomastica

a Maj. Sale Imperatesei si Reginei, care este Patrón'a acestei Reuniuni — inse in caus'a epidemiei de versatu fù amanata pàna acum. Momentele mai insemnate din acést'a adunare au fostu urmatórele:

Din Raportulu Comitetului se vede, cà Reuniunea acést'a subventionéza:

a) Scól'a de fetitie din Brasiovu cu sum'a anuala de . . . . 800 fl. v. a.
b) Scól'a de fetitie din Blasiu cu sum'a anuala de . . . . 400 „ „ „
c) Scól'a de fetitie din Sibiiu cu sum'a anuala de . . . . 300 „ „ „
d) Scól'a de fetitie din Campeni cu sum'a anuala de . . . . 60 „ „ „

Peste totu déra s'a datu cá subventiuni pentru scóle romane de fetitie sum'a de **1560 fl. v. a.**

Fatia de aceste sacrificie aduse din partea Reuniunei se aduce la cunoscinti'a adunarei generale, cà dupa raportele primite dela directiunile, sub care stau scólele subventionate, aceste se afla intr'o stare de prosperare corespundietóre, si contribue a aduce invetiamèntulu si crescerea fetitieloru romane, celu puçinu in locurile, in care se afla aceste scoli, totu mai aprópe de trépt'a, la care trebue se ajunga, pentru cá cultur'a nationala adeverata se fia asigurata.

Conspectulu despre starea cassei ne arata, cà averea intréga a Reuniunei este astadi de fl. 37533.77 care suma comparandu-se cu cea
din anulu precedentu . . . . „ 37115.87
ne da unu escedentu de . . . . fl. 417.90

Dupa aceea se pertractéza mai multe obiecte puse la ordine de Comitetulu Reuniunei, intre care amintimu:

1. Apelulu adresatu de comitetulu Associatiunei transilvane, prin care se invita damele romane a concurge cu productele loru la espositiunea nationala romana, ce se va arangia in Sibiiu cu ocasiunea adunarii generale a Associatiunei, la 15/27 Augustu a. c. a fostu discutatu cu multu interesu; s'a vediutu din aceste discussiuni, cà membrele Reuniunei suntu fórte insufletite pentru acést'a afacere initiata de „Associatiunea transilvana". Pentru cá femeile romane din Brasiovu si din giuru sè se impartasiésca intr'unu numeru càtu se póte mai considerabilu: — s'a instituitu unu comitetu in persónele d-eloru: M a r i ' a S e c a r e a n u, V i c t o r i ' a J u g a, V e t u r i ' a N e a g o e-R o m a n u, A g n e s D u s i o i u, M a r i ' a P r i s c u, M a r i ' a P o p e a, E c a t e r i n ' a P u s c a r i u, M a r i ' a G r a m a si M a r i ' a B e l u. Mai departe s'a decisu, cá comitetulu se véda, cá scólele de fetitie subventionate de Reuniune inca se fia representate la expositiune cu lucruri de mâna; si pentru elevele fara mijlócele necessarie s'a votatu unu ajutoriu de 80 fl. v. a. cu acea conditiune, cá obiectele lucrate in socotél'a acestui ajutoriu sè se evalueze dupa espositiune intr'unu modu óre care atàtu in favorulu Reuniunei càtu si in favorulu eleveloru respective.

2. O discussiune de totu interessanta s'a incinsu asupr'a intrebarii, cà óre in anulu acest'a sè se faca balulu indatinatu din partea Reuniunei séu ba? Discussiunea trebui se devina interessante, càci se tractá de unu obiectu, care in cronic'a petreceriloru din Brasiovu de 30 de ani incóce figuréza sub dragalasi'a numire de „celu mai elegantu balu". Cu unu profundu suspinu isi luara de asta data „adio" de balulu Reuniunei mai cu séma acele membre, cari in anii de mai inainte candu balurile Reun. erau la culmea stralucirei loru incepea „Cotillonulu". Caus'a cà nu se tiene este temerea, de àltcum fundata, cà epidemi'a de versatu va face problematicu resultatulu pecuniaru alu acestui balu. Déra viulu interesu pentru Reuniune si spiritulu inventiosu alu femeei a iscoditu alta modalitate, cá se nu cada cu totulu din anulu acesta petrecerea prevediuta in statute, si se nu lipsésca in protocolulu cassei la titlulu „Intrariloru" venitulu estraordinariu. Adunarea adeca a decisu, cá sè se arangeze in favorulu Reuniunei o petrecere cu unu programu declamatoricu-musicalu, cu tombola de obiecte dàruite de membrele Reuniunei si in fine cu jocu.*)

*) Ne permitemu a observá aci cà d-lu corespondentu se afla intr'o contradictia, candu dice, cà balulu Reuniunei nu se póte tiené din caus'a epidemiei. Déca ar' fi asia, atunci totu acestu argumentu s'ar' poté aduce in contra petrecerei declamatorice-musicale cu jocu. Noue ni se pare, cà caus'a a fost alta; dómnele membre cu dreptu cuventu s'au spariatu de lucsulu ce incepuse a se desvolta in anii din urma a aceste baluri. Dér' dupa parerea nóstra nici acést'a nu era o causa destulu de fundata de a nu se mai arangiá balulu, càci stá in poterea si in vointi'a dameloru cá se faca se dispara ori-ce lucsu esageratu la acést'a petrecere cu scopu filantropicu. De alta parte nu se póte negá cà petrecerea declamatorica-musicala póte inlocui in modu demnu balulu si intr'o privintia este a se considerá de unu progressu. Red.

Aceste au fostu obiectele mai insemnate din acést'a adunare. Cautàndu la modulu, cum s'au resolvitu specialu cele doue obiecte din urma — apoi potemu dice, cà femeile, care aducu astfeliu de concluse facu onóre romaniloru brasioveni si Reuniunea, care posede astfeliu de membre, are cele mai frumóse prospecte de prosperare, spre binele natiunei nóstre. P.

Vien'a 25/13 Ianuariu 1881.

Junimea romana din Vien'a va trebui sè se supuna càtu mai curèndu unei probe in viéti'a sociala de aici. Acést'a proba va constata gradulu, la care tinerimea nóstra a ajunsu pèna astadi in respectulu socialu. Resultatulu are se privésca nu numai tinerimea, ci si natiunea, carei representantu ea este. Onórea tinerimei va fi si a natiunei. In fati'a acestoru consideratiuni nu póte incapé nici cea mai mica umbra de indiferentismu dintr'o parte séu dintr'alta. Toti in proportiunea puteriloru loru trebuie se contribuia pentru acelasi scopu carele este comunu.

Este vorb'a de balulu romanu, celu va arangiá tinerimea romana de aici in 15 Februariu st. n. in favórea societatii academice „Romania Juna".

Acestu balu se dà de mai multi ani, si pèna acum a contribuitu in modu treptatu la ridicarea prestigiului moralu si la sporirea fondului numitei societati, dovéda despre acést'a diuaristic'a natiunala si straina, carea totdéuna a luatu actu despre reusit'a balului romanu. Nu potu a nu aminti la acestu locu cuvintele eroului dela Custozza, a Altetiei sale imperiale Albrecht, care onorandu cu presenti'a s'a balulu romanu din an. 1879 si la dorinti'a espresa de a se infatiosiá mai multi membri din comitetu, in audiulu publicului a disu: „pèna acum scieamu, cà Romanii suntu bravi pe campulu de resbelu, acum suntu pe deplinu convinsu, cà ei 'si facu datorinti'a si pe terenulu socialu, ei si aci suntu bravi, ceea ce le servesce spre onóre."

Astfeliu avendu balulu romanu o insemnatate generala pentru intrég'a natiune si totu-odata fiindu si unu sucursu materialu pentru societatea „Romani'a Juna", junimea de aici sprginita prin contribuirile publicului romanu si prin concursulu dómneloru patronesse, si-a datu tóta silinti'a, pentru cá se ajunga ceea ce se tîntesce printr'o intreprindere sociala atàtu de momentósa. Multiumita acestoru factori resultatulu a fostu in ambele directiuni favorabilu.

Basata pe spriginulu publicului romanu si pe marele ajutoriu oferitu intot-déuna de dómnele patronese tinerimea, dupa ce sal'a „Grand Hotel", unde se tienea pèna acum balulu romanu si carea este cea mai acomodata, in anulu acest'a nu se mai dà spre atari scopuri; de altcum in anii din urma a devenitu si prea mica pentru primirea publicului, — a decisu cá balulu sè se tiena in anulu acest'a in salónele cele d'antaia din Vien'a, in salele reuniunei de musica. (Musikverein.) Ansa la acést'a a datu si esperiinti'a aniloru trecuti, fiindu balulu cercetatu fórte bine si inca de càtra publiculu celu mai distinsu din capitala.

Spesele la totu casulu voru fi mai multe cá pèna aci. Cu tóte aceste suntemu de firma sperantia, cà publiculu romanu, convinsu despre valórea balului din Vien'a, nu va pregetá a contribui si in anulu acest'a la reusit'a lui, atàtu in ce privesce scopulu materialu càtu si moralu.

Scimu, cà puterile publicului nostru suntu forte impartite. Suntu pretutindenea interese locale si generale, cari tóte ascépta esclusivu numai ajutoriu romanescu.

Inse impregiurarea acést'a, care inaltia numele Romanului avisatu la propriele sale puteri si care datéza de mai 'nainte, n'a stersu din evidenti'a publicului nostru trebuintiele de pèna acum ale tinerimei romane din Vien'a; putemu fi dér' convinsi cà nici de aci inainte nu 'si va subtrage sucursulu seu possibilu.

Pèna acum au avutu bunavointia de a primi patronatulu balului romanu: Angelina de B a l a c e a n u, Matild'a Dumba n. G e r m a n i, Barones'a M. Hye de G l u n e c k n. F i l i s i a n o, Coelestina de Opolzer n. M a u t n e r M a r k h o f, Teresi'a Eduard K a n i t z, Clarisse de L i n d h e i m. d.

Retiparirea cartiloru bisericesci romane.

Raportulu

privitoriu la revisuirea si editarea càrtiloru bisericesci, presentatu comissiunei santului Sinodu de prea santitulu Melchisedecu, Episcopulu de Romanu, in sessiunea de tómna a anului 1880.

(Urmare.)

Subscrisulu si-a pusu deci intrebarea: bine este a ne grabí, cá se introducemu in cartile bisericesci acést'a desbinare a literatiloru nostri, acést'a confusie ortografica, acést'a anarchia destructóre a unitatii limbei nóstre nationale?

Nu este óre mai bine a temporisá, asteptandu stabilirea unui sistemu unitaru de ortografia a limbei romane, chiaru déca acést'a ar' fi reservata generatiuniloru viitóre de a o vedea; éra pèna atunci biseric'a cu literatur'a ei divina, se continue a merge pe calea batuta si stabilita de stramosii nostri, cale sigura si scutita de tóte pericolele retacirei? Subscrisulu crede cà: respundiendu negativu la antai'a intrebare si afirmativu la a dou'a, face celu mai mare servitiu bisericei si limbei nóstre nationale, propuindu comissiunei sfântului sinodu mantienerea alfabetului vechiu pentru cartile bisericesci romane si pe viitoriu.

Pe lenga confusi'a ortografica ce a resultatu in literatur'a nóstra dela adoptarea alfabetului latinu, mai sunt si alte consideratiuni, pentru cari biseric'a trebue se pastredie pe celu anterioru.

Tóte productiunile nóstre literarie, fia traduceri, fia originale, in curgere de 300 de ani, de candu a inceputu a se cultivá limb'a nóstra nationala, sunt scrise cu alfabetulu cirilicu. Totu ce au cugetatu si au lucratu predecesorii nostri pe terenulu intelectualu, moralu si nationalu, este expusu in acele carti, cari compunu o biblioteca de mii de volumuri, parte tiparite, parte manuscrise. Inteligenti'a nóstra nu trebue se ignoredie acele opere. Ele trebue se le fia calauza intru tóte, mai alesu in studiulu si cultur'a limbei si a istoriei nationale. Cà-ci cu acelu alfabétu sunt scrise documentele, cari implu archivele nóstre publice si particulare, precum si tóte inscriptiunile nóstre monumentale. De la introducerea alfabetului latinu, trebue se marturisimu cu durere, cà cetirea aceloru carti si scrierea s'a negligiatu cu totulu, si se gasescu o multime de tineri din scól'a noua, cari nu sciu se citésca pe cartile scrise si tiparite cu cirilice; ba unii credu chiaru, cà ar' fi o lauda pentru densii declararea, cà nu sciu ceti cu litere cirilice, ceea ce insemnédia, cá cum cineva s'ar' declará singuru pe sine strainu de tiér'a si de natiunea s'a. Acést'a gresita cale este cu atàtu mai pagubitóre si mai primejdiósa pentru biserica si pentru servitorii ei presenti si viitori.

Tóta literatur'a bisericésca, cu care ei trebue se se ocupe cu deosebire, precum: sant'a scriptura (Bibli'a), scrierile santiloru parinti si dascali ai bisericei, despre dogmele si moral'a crestina, scrieri, din cari o mare parte sunt traduse in limb'a romana; diferitele editiuni ale cartiloru cultului divinu, vietele santiloru, carti de predica, despre ascetica, unele tiparite, altele manuscrise, tóte fórte necesarie pentru cultur'a teologica si bisericésca a clerului, sunt scrise si tiparite cu litere cirilice. Déca s'ar' tipari cu litere latine numai cartile trebuitóre la cultu, cetirea cu cirilice s'ar' parasi si uitá in curèndu, si clerulu nostru ar' fi lipsitu de o multime de isvóre, din cari trebue se se inbogatiésca cunoscintiele sale teologice, morale si istorice.

Chiaru astadi, elevii din seminarie, cei mai multi, invatia a ceti cartile bisericesci dupa ce esu din seminariu, fiindu-cà nu li se acorda chirotoni'a, pèna ce mai antaiu nu voru invètia a ceti bine pe cartile bisericesci. Este dér' neaperatu, cá cartile bisericesci se se continue a se tipari si pe viitoriu cu alfabetulu cirilicu, pentru-cá macaru clerulu se nu fia nevoitu a parasi cartea din trecutu, a o continua si a o predá generatiuniloru viitóre. Altmentrenea se va intemplá cu cartile nóstre anteriore, ceea ce s'a intemplatu óre candu cu cartile slavone, manuscrise si tiparite, ne mai intielegendu-le nimeni, le-au nimicitu, ori le-au daruitu pe la strainii iubitori de anticifati. Voimu dér', cá biseric'a nóstra se fia in acést'a privire o archiva via a monumenteloru nóstra literarie din trecutu.

Alta consideratie in favórea mantinerei alfabetului cirilicu este, cà cartile nóstre bisericesci se pe viitoriu trebue se fia mijloculu pentru pastrarea unitatiei nóstre nationale prin limba. Cartile acestea trebue se póta fi intrebuintate de toti romanii de pretutindenea, cá si in trecutu, ori-unde s'ar' cere. Sunt o multime de romani in Russi'a, in Serbi'a, in Bulgari'a, in Turci'a etc., cari isi procura cartile bisericesci din Romani'a. Càtu de mare lipsa de carti bisericesci au romanii de pe acolo, se constata din urmatoriulu faptu recentu. Pe la anulu 1873, romanii din càteva comune romane din Bulgari'a, avendu biseric'a si preoti romanesci, nu avea carti bisericesci romane. Ei s'au adressatu la consululu russescu din Rusciuk, rogandu'lu, cá se le procure asemenea carti, de unde scie elu. Consululu s'a adressatu cu cererea la consulatulu generalu din Bucuresci. Acest'a, la rendulu seu, s'a adressatu la ministrulu de esterne din Bucuresci, carele atunci erá repausatulu G. Costaforu, cerendu a'i procurá asemenea carti din Romani'a. Ministrulu, nega-

sindu asemenea carti, n'a potutu indeplini cererea, si consululu generalu a raportatu casulu guvernului russescu cu propunerea cá: cartile bisericesci pentru romani se se tiparésca in Russi'a, de unde se se tramita la trebuintiele romaniloru carti romanesci, precum se tramitu si bulgariloru carti slavone. Romanii din tierile slave se servescu in scriere cu alfabetulu cirilicu si nu cunoscu pe celu latinu. Déca noi amu tipari cartile bisericesci cu acestu alfabetu din urma, ele n'ar mai poté servi la trebuintiele loru religióse, si biseric'a romana de acolo va fi silita se se slavonisedie, ori grecisedie. Ba inca cartile cu litere latine in acele locuri ar' dá unu poternicu motivu reu voitoriloru de a le infierá: cá contrarie orthodoxiei si conducatorie la unitatea religiósa, adeca la papismu. Si astfeliu de reu-voitori nemulu nostru are multi in tóta vecinatatea.

(Va urmá.)

Diverse.

[Junimea romana din Aradu] va arangiá in Aradu in sal'a din hotelulu „Crucea alba" Joi la 5/17 Februariu 1881 unu b a l u r o m a n u, a caruia venitu este menitu pentru „Associatiunea natiunala din Aradu pentru cultur'a poporului romanu". — Ofertele generóse se potu tramite la adres'a cassarului Dn. Lazaru Petroviciu, professoru in Aradu (Strad'a Deak Ferencz Nr. 21).

[Societati geografice]. Dupa o statistica a diarului „Times" esistu astadi in tóta lumea 65 de societati geografice. Cea mai vechia din aceste societati este cea din Paris, intemeiata la anulu 1821. In Paris mai esiste si o societate pentru geografi'a comerciale intemeiata la anulu 1873; societatea geografica din Berlinu a fostu intemeiata la an. 1828; afara de acést'a Germani'a mai are asemenea institute in Francfurt langa Menu, in Darmstadt, Lipsc'a, Dresd'a, München, Bremen, Halle, Hamburg, Freiburg, Metz si Hanover'a. In Halberstadt, Magdeburg. si in Ien'a se afla in formatiuna asemenea societati geografice. Societatea geografica din London, singur'a care esiste in Angli'a, a fostu intemeiata la anulu 1830. Societatea din Rio de Janeiro a fost fundata la 1838; cea din Mexico in 1839; cea din Petersburg in 1845. In Rusi'a se mai afla societati geografice in Tiflis, Ircutse Vilna, Orenburg si Omsc. Societati geografice mai esistu pe urma in Hag'a fundata la 1851; in New-York fundata in 1852; in Vien'a la 1856; in Genev'a 1858; in Rom'a 1867; in Pest'a 1872; in Amsterdam 1873; in Bucuresci 1875; in Lissabon'a 1875; in Madrid, Anvers, Bruxelles, Kopenhag'a si in Lim'a 1876; in Stockholm si in Québec 1877; in St. Gallen, Bern'a, Orau 1878; Tokio (Iaponi'a) 1879; Buenos-Ayres (republic'a argentina), Algeri'a si in Oporto 1880.

[Cum stau financele francese] se póte vedé din proiectulu de bugetu asternutu camerei pentru 1882. Bugetulu cheltueleloru pentru 1882 se cifréza cu 2.828,662.933 de franci éra alu venituriloru cu 2.836,503.223 de franci; astfeliu bugetulu anului 1882 se incheia cu unu escedentu de 17,840,290 de franci. Cheltuielele sunt cu 55,262.510 franci mai mari decâtu ale anului 1881; éra veniturile s'au pretiuitu cu 72,535.234 de franci mai susu. In capitululu pentru interesele datoriei publice sunt prevediute 16 1/2 milióne de franci pentru r e n t 'a a m o r t i s a b i l a, ce se va emite in decursulu anului curentu. Bugetulu estraordinariu, care va fi acoperitu din acésta emissiune, se urca la 559 de milióne de franci, din cari 55 de milióne pentru materialulu de resbelu, 35 de milióne pentru materialulu flotei, 463 de milióne pentru lucrari publice si 10 milióne pentru continuarea subterana a retielei telegrafice, pentru care s'au cheltuitu deja 9 milióne.

[Nou'a casatoria a Tiarului.] Din Petersburg se scrie diarului „Standard," cu dat'a de 12 Ianuariu urmatórele: Tiarulu a facutu cunoscutu Senatului printr'unu ukas casatori'a s'a cu principes'a Jourieff. Acestu ukas, care nu este destinatu publicitatiei, incepe cu aceste cuvinte: „Contractandu o a dou'a casatoria legala cu d-r'a principes'a Dolgoruki" si sfêrsiesce otarindu positiunea principeseloru si a copiiloru sei. Acesti din urmá, dupa legea rusésca, se gasescu legitimati prin casatori'a parintiloru loru, dér' n'au nici unu dreptu la tronu, conformu unui ukas alu imperatului Paulu, care nu admite recunóscerea mumei loru cá imperatésa a Rusiei. Imperatorele se duce in tacare di la „Jardin d'Eté" insoçitu de principesa si incungiuratu de o escórta obicinuita de Circassieni calari.

(P o p u l a t i u n e a p a m e n t u l u i) este dupa geografii Behm si Wagner astadi de 1456 de milióne. Acést'a populatiune se imparte in modulu urmatoriu: E u r o p 'a — 176,349 mile quadrate — are 315,929,000 de locuitori (afara de Islandá si Novaja Semlja), adeca 1791 pe 1 mil. cuadrate; A s i 'a — 809,478 mile quadr., — 834,707,000 de locuitori, adeca 1031 pe 1 m. q.; A f r i c a — 543,187 m. q. — 205,679,000 de locuitori: 378 pe 1 m. q.; A m e r i c 'a — 697,188,5 mile q. — 95,495,500 de locuitori, 137 pe 1 m. q.; A u s t r a l i 'a si P o l i n e s i 'a — 162,609 m. q., 4031000 de locuitori: 24 pe 1 m. q.; R e g i u n i l e p o l a r i 82091 m. q., 82000 de locuitori. Deci preste totu: 2,470,903·4 m. q., 1,455,923,500 de locuitori. 598 pe 1 m. q. — Imperiulu germanu dupa cei mai noi calculi are intindere de 9815·6 m. q. Populatiunea s'a in anulu 1878 a fostu de 44,210,948 de suflete.

(M i s s i o n a r i m o r m o n i i n E u r o p 'a.) In Parisu se astépta se sosésca in curêndu o missiune de apostoli mormoni, cari au de gandu se faca propaganda in Europ'a pentru polygamia. Capulu missiunei va tiené prelegeri publice spre acestu scopu in principalele capitale ale Europei: in Paris, Bruxelles, Berlin, Vien'a, St. Petersburg etc.

(C o n s u m u l u d e o p i u i n A m e r i c 'a.) Dupa cum se scrie din New-York, consumulu de opiu a crescutu in statele unite — cu deosebire inse in asia disele „states of temperance"*) in timpulu din urma intr'unu modu ingrozitoriu. „Albany Evening Journal". a cautatu se afle date sigure despre debitulu opiului in orasiulu Albany. Cercetarile sale 'lu condusera la nisce resultate fórte surprindietóre. Inainte de 25 ani s'au vendutu intr'unu anu in Albany, care atunci avea 57000 de locuitori, 350 punti de opiu si 375 uncii de morphinu, ceea ce face cam 43 de grani de capu. Astadi, candu Albany numera 91000 de locuitori, sè consuma in acestu orasiu 3500 de punti de opiu, 5500 uncii de morphinu. De aci se poté vedé fórte usioru, cà pe candu populatiunea a crescutu numai cu 59%, consumulu opiului a crescutu cu 900% si acela alu morphinului cu 400%; acést'a face 206 de grani de opiu si 43 de grani de morphinu de capu. Pe lenga acést'a se mai vendu 400 pêna la 500 de mii de pilule de morphinu pe anu. Opiulu vine in comerciulu de detaliu in starea s'a naturala, ceea ce face a-se crede, cà elu nu este intrebuintiatu cá medicina, ci 'lu consuma asia numitii „m a n c a t o r i d e o p i u". Preste 4 parti din 5 a mancatoriloru de opiu sunt femei. Omenii injura si condamna berea si rachiulu (vinarsulu), acést'a inse nu-i impedeca de a manca si fuma opiu. . .

(P a r t i d e l e i n F r a n ç i 'a.) Vorbindu in Nr. trecutu despre partidele republicane din Franç'a la caracterisarea Revolutiunariloru a n a r c h i s t i s'au omisu din eróre càteva cuvinte, cari conturba sensulu. Pasagiulu acel'a suna corectu asia: „Acesti'a (adeca Anarchistii) nu sciu tocmai bine, ce voiescu, e i s c i u n u m a i c e n u v o i e s c u, si acést'a este totu ce esiste astadi."—

*) Statele, in care esistu dispositiuni legislatorice contra beuturiloru spirtuóse. Red.

„Gazet'a Transilvaniei" va aparé de aci incolo Marti'a, Joui'a si Sambat'a si se va imparti in Brasiovu la 5 óre sér'a.

Rogamu pe toti domnii, càti voiescu a avé numerii acestei foi dela inceputulu anului, a grabi cu prenumeratiunea.

Administratiunea.

Cu *1 Ianuariu st. v. 1881* s'a inceputu unu nou abonamentu la

„GAZET'A TRANSILVANIEI"

Rogamu pe On. Domni prenumeranti ai fóiei nóstre, a grabi cu inoirea abonamentului.

Domnii noui abonanti sunt cu deosebire rogati a ne tramite adressele d-loru *esactu*, aratandu si *post'a cea mai aprópe* de loculu, unde locuiescu.

„Gazet'a Transilvaniei" apare dela 1 Ianuariu 1881 de trei ori pe septemana.

Pretiulu abonamentului la „Gazet'a Transilvaniei" este:

pentru Brasiovu: pe trei luni 2 fl., pe siese luni 4 fl., pe anu 8 fl.; — dusu in casa: pe trei luni 2 fl. 50 cr., pe siése luni 5 fl.; pe anu 10 fl.

pentru Austro-Ungari'a cu post'a: pe trei luni 2 fl 50 cr., pe siése luni 5 fl., pe anu 10 fl.,

pentru Romani'a si alte tieri esterne: pe trei luni 7 franci, pe siése luni 14 franci, pe anu 28 franci.

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 26 Ianuariu st. n. 1881.

Rent'a de auru ungara	108.50	Imprumutulu cu premiu ung.	107.25
Imprumutulu cailoru ferate ungare	125 —	Losurile p. regularea Tisei si a Segedin.	107.—
Amortisarea datoriei cailoru ferate de ostu ung. (1-a emissiune)	82.70	Rent'a de harthia aust.	72.55
dto. (II-a emissiune)	99.25	„ de argintu „	73.70
dto. (III-a emissiune)	86.39	„ de auru „	88.30
Bonuri rurale ungare	96 50	Losurile din 1860	131.10
dto. cu cl. de sortare	95.50	Actiunile bancei austr.-ungare	822.—
Bonuri rurale Banat-Timis.	96.—	„ bancei de creditu ungare	258 —
dto. cu cl. de sortare	94.50	„ bancei de creditu austriace	282.20
Bonuri rurale transilvane	94.70	Argintulu in marfuri	—.—
„ croato-slav.	97.—	Galbini imperatesci	5.53
Despagubirea p. dijm'a de vinu ung.	94.50	Napoleond'ori	9.38
		Marci 100 imp. germ.	58.05
		Londr'a.	118.65

Cursulu Bursei de Bucuresci

dela 15/27 Ianuariu 1881.

Valori	Dobanda	Scadenti'a Cupóneloru	Cerute	Oferite
Oblig. rurale convertite	6%	23 Apr. 23 Oct.	87 1/4	87 3/8
Imprum. Oppenheim	8%	1 Ian. 1 Iul.	106.—	108.—
Oblig. domeniale	8%	idem	102 3/4	103.—
„ Cred. fonc. rurale	7%	1 Iul. 1 Ian.	98 7/8	99 1/8
„ Cred. fonc. urban	7%	idem	93 3/8	93 5/8
Imprumutulu comunei Bucuresci	8%	1 Iul. 1 Ian.	100. 1/2	101 —
Act. càilor fer. romane	5%	1 Iuliu	55.45	
Oblig. nóue ale statului	6%		92 60	92. 5/8
Actiele Bancei Romanii		1 Ian. 1 Iul.	290.—	295.—
Dacia, cump. de asig. Act. (fr. 500)	8%	1 Ianuariu	200.—	205.—
Losuri municipale (lei 20)			27 1/2	28 1/2
Renta romana	5%		77 3/4	78 —
Argintu contra auru				101 1/2

Editoru: **Iacobu Muresianu.** Redactoru responsabilu: **Dr. Aurel Muresianu.**

Tipografi'a: **Ioanu Gött si fiiu Henricu.**